

**Mál nr. 139/2014**  
**M**  
**og V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar X.**

**Takmörkun ábyrgðar vegna líkamstjóns farþega með ölvuðum ökumanni 10. apríl 2011.**

**Gögn.S**

1. Málskot móttengið 15. maí 2014 ásamt gögnum.
2. Bréf V dags. 16. júní 2014.

**Málsatvik.**

M slasaðist í umferðarslysi þann 10. apríl 2011. Ökumaður og eigandi bifreiðarinnar X lést í slysinu. Sá og M höfðu verið saman á Akureyri að skemmta sér áður en þeir ákváðu að aka af stað um klukkan 5 að morgni áleiðis til Fjarðabyggðar þar sem þeir voru báðir búsettir. Frásögn M í lögregluskýrslu er á þá leið að hann hafi ekið bifreiðinni SN 508 frá Akureyri og áleiðis austur en ökumaður bifreiðarinnar síðan tekið við akstri hennar þar sem M hafi verið orðinn þreyttur og ekki treyst sér til að aka áfram. M kveðst hafa séð ökumanninn drekka bjór fyrir um kvöldið þegar þeir óku frá Fjarðabyggð til Akureyrar þangað sem þeir komu kl. rúmlega 23 um kvöldið. Af þeirri skýrslu má ráða að þeir hafi stoppað um sex klukkustundir á Akureyri áður en þeir hófu akstur heim áleið. M kveðst hafa drukkið um hálfan bjór fyrir um kvöldið og því ekki verið undir áhrifum áfengis þegar hann ók af stað frá Akureyri eins og áður sagði. Í skýrslu M kemur einnig fram að hann hafi viljað hvíla sig rétt eftir að þeir óku framhjá Mývatnssveit en þá hafi ökumaður og eigandi SN 508 endilega viljað taka við akstrinum og viljað meina að hann hafi ekki verið undir áhrifum áfengis. M hafi síðan farið yfir í farþegasæti bifreiðarinnar og verið sofandi þegar bifreiðin lenti út af með þeim afleiðingum að hann sjálfur slasaðist og ökumaðurinn lést. Í blóði ökumannsins mældust 0,66 prómill.

M telur að hann hafi ekki sýnt stórkostlegt gáleysi í skilningi 2. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 þegar hann tók sér far með ökumanni og eiganda bifreiðarinnar X þegar sá hinn sami krafðist þess að halda áfram akstri þar sem þeir voru staddir á hringvegi nr. 1 milli Mývatnssveitar og Egilsstaða, fjarri mannabyggðum. M bendir á að langur tími hafi liðið síðan hann sá ökumann bifreiðarinnar neyta áfengis og þar til hann tók við akstrinum eða um miðnætti kvöldið áður. Einnig hafi áfengismagn í blóði ökumannsins verið lítið miðað við prómillmælingu og ekki hægt að fullyrða að M hafi mátt sjá áfengisáhrif á ökumanninum við þær aðstæður en sá hinn sami hafi einnig staðhæft að hann fyndi ekki til áfengisáhrifa þegar hann tók við akstrinum. Einnig vísar M til tveggja dóma Hæstaréttar í málum nr. 129/2001 og 243/2004 þar sem í báðum málum hafi verið óyggjandi að ökumenn væru undir áhrifum áfengis þegar farþegar tóku sér far með bifreiðum sem þeir óku.

V telur að M hafi sýnt stórkostlegt gáleysi með því að taka sér far með fyrrgreindum ökumanni og að það eigi að takmarka rétt M til bóta fyrir líkamstjón sitt um 2/3 hluta. V bendir á að M hafi verið kunnugt um áfengisneyslu ökumannsins fyrir um kvöldið og hafi ekki átt að dyljast að hann væri ófær um að aka bifreiðinni þess vegna.

**Álit.**

Í gögnum málsins kemur skýrt fram að M var kunnugt um að ökumaður bifreiðarinnar sem hann var farþegi í hafði neytt áfengis fyrir um kvöldið, enda hafi M ekið fyrri hluta leiðarinnar frá Akureyri vegna þess. Sú ferð hófst ekki fyrr en kl. 5 að morgni án þess að M eða ökumaðurinn hefðu fengið nætursvefn þá nótt. Þó einhver tími hafi liðið frá því að M sá ökumanninn neyta áfengis verður að álykta af þátttöku þeirra í skemmtanalífi Akureyrarbæjar þá um nóttina, að líklegt væri að ökumaðurinn hefði neytt meira áfengis á meðan á því stóð. Þegar þeir ákváðu að

keyra áleiðis heim um kl. 5 að morgni var það enda M sem hóf aksturinn. Þó M hafi verið fjarri mannabyggðum þegar hann treysti sér ekki lengur til að halda áfram akstri bifreiðarinnar verður að telja að honum hafi ekki mátt dyljast að það að fela ökumanni bifreiðarinnar akstur hennar með þeim aðdraganda sem var, bæði áfengisneyslu hans og tíma sólarhrings, væri hættuspil. Verður sú hegðun M metin til stórkostlegs gáleysis að hafa tekið sér far með bifreiðinni áfram þegar ökumaðurinn settist undir stýri og verður ekki talið að aðstæður réttlæti þá ákvörðun M. Í ljósi þess hversu langur tími leið frá þeim tíma sem M sá ökumanninn drekka áfengi sem og lágs áfengismagnsins sem mældist í blóði ökumannsins verður hins vegar að meta háttsemina vægari en í dómafordæmum Hæstaréttar í málum nr. 129/2001 og 243/2004. Að öllum atvikum virtum er rétt að takmarka bætur fyrir líkamstjón M um helming.

**Niðurstaða.**

Viðurkenndur er réttur M til bóta fyrir líkamstjón úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar X en bætur takmarkast um helming vegna stórkostlegs gáleysis hans.

Reykjavík, 1. júlí 2014.

---

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

---

Ólafur Lúther Einarsson hdl.

---

Jón Magnússon hrl.